

Pomník Operaci Anthropoid

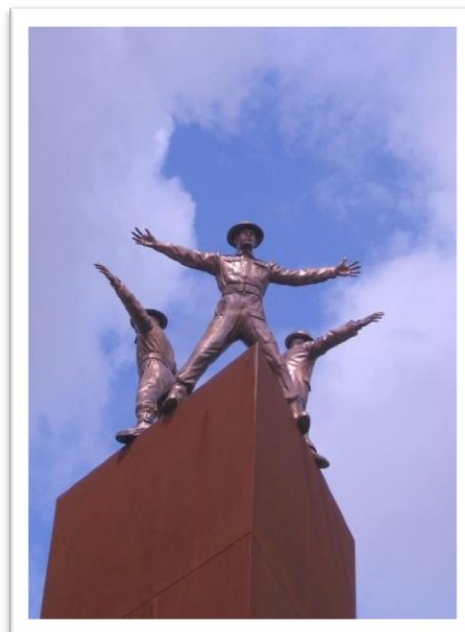
stojí v blízkosti areálu ÚSMH AV ČR v.v.i. – vedle autobusové zastávky a mimoúrovňové křižovatky **Vychovatelna**, na Prosecké radiále (ulici V Holešovičkách), před vyústěním sjezdové rampy ze **Zenklovy** ulice do ulice **V Holešovičkách**.

Památník stojí v místech, kde se tehdejší Kirchmayerova třída stáčela do ulice V Holešovičkách. Zatačka, v níž **Jan Kubiš** a **Josef Gabčík** v roce **1942** na Heydrichův vůz zaútočili, už dnes neexistuje.

Pomník tvoří **devět metrů vysoký ocelový sloup** z oceli, tmavě červené barvy ve tvaru trojbokého hranolu. Ostré hrany symbolizují ostří meče, nebezpečnost a rozrážení tyranie způsobující ponížení a utrpení. Z toho důvodu je použito surového plechu na stěny hranolu, který má navodit dojem drsnosti a exprese. Jeho korodující charakter odkazuje na destruovanou a zničenou československou státnost.

Na vrcholu podstavce **stojí zády k sobě tři postavy** s roztaženými pažemi. **Trojúhelníkový průřez** podstavce je symbolickým odkazem na **klín československé vlajky**.

Dvě z postav mají na hlavách helmy a představují československé výsadkáře a **třetí** (v klobouku) pak zástupce civilního obyvatelstva, které v odboji hrálo svoji nezastupitelnou roli.

Postavy stojí na jeho hraně v téměř sebevražedném postoji, jakoby se chystali vrhnout do propasti, což odpovídá vykonanému činu. Postoj tvaru „**Vitruviova**“ kříže je inspirován figurou v kruhu ze slavné Leonardovy kresby člověka. Tato „anatomická“ pozice člověka je narážkou na samotný název skupiny parašutistů a celé akce – **Anthropoid** – čili člověk. Postavy jsou podány realisticky, ale bez portrétních rysů konkrétních lidí. Vycházejí z odosobnění vojáků a kompozicí i opakováním odkazují na sériovost člověka jako produktu určeného k boji. Figury jsou narážkou na zapominání na skutečné hrdinství, při kterém jen opravdu odvážní vystoupí z davu a časem se stávají oním „neznámým vojínem“ historie.

Parašutisté výsadku Anthropoid byli vysláni z Londýna **na pomoc domácímu odboji** a pověřeni přípravou atentátu na říšského protektora Heydricha v prosinci 1941. Atentát na nacistu dosazeného do Prahy za účelem zlomení domácího odporu a přípravy plánů na likvidaci českého národa provedli o půl roku později.

Okamžitě **po atentátu bylo vyhlášeno stanné právo** a začaly **masové popravky**.

Nacistický teror vyvrcholil vyhlazením **Lidic a Ležáků**. Výsadcáři se skrývali přes tři týdny, nakonec je zradil jejich druh Karel Čurda. Němci poté parašutisty vypátrali a obklíčili v kryptě chrámu **svatého Cyrila a Metoděje** v Resslově ulici. Všichni parašutisté v kryptě padli: Adolf Opálka, Josef Gabčík, Jan Kubiš, Josef Valčík, Josef Bublík, Jan Hrubý a Jaroslav Švarc. Němci popravili i biskupa Gorazda, dalších 9 pravoslavných věřících z chrámu a 265 spolupracovníků odboje za spoluúčast a pomoc parašutistům.

V zemi před pomníkem je zabudována **bronzová deska** s nápisem:

„Na tomto místě uskutečnili dne 27. května 1942 v 10.35 hodin hrdinní českoslovenští parašutisté Jan Kubiš a Josef Gabčík jeden z nejméně významnějších odbojových činů druhé světové války – atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Svůj úkol by nikdy nemohli splnit bez pomoci stovek českých vlastenců, kteří za svou statečnost zaplatili vlastními životy.“

Podoba pomníku vzešla z otevřené soutěže výtvarníků a architektů, vyhlášené Úřadem Městské části Praha 8, jejímž vítězem se stal společný návrh **sochařů Davida Moješčíka a Michala Šmerala** a architektů **Miroslavy Tůmové a Jiřího Gulbise**.

Památník byl slavnostně **odhalen 27. května 2009**, v 10 hodin a 35 minut, na minutu přesně **po 67 letech od uskutečnění atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha**.

<zdroj: www.cs.wikipedia.org, www.zpravy.idnes.cz, www.praha8.cz>